

Πρακτικά
της αριθ. 4/15-11-2004 συνεδρίασης
της Εθνικής Αστρονομικής Επιτροπής

Η συνεδρίαση έγινε στις 15-11-2004, ημέρα Δευτέρα και ώρα 10:00, στο γραφείο του Καθηγητή κ. Π. Λασκαρίδη, Τομέας Αστρονομίας, Αστροφυσικής & Μηχανικής, Τμήμα Φυσικής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Πρακτικά κράτησε ο Αμ. Χαρλαύτης.

<u>Θέματα:</u>	<ol style="list-style-type: none">1) Έγκριση Πρακτικών2) Ανακοινώσεις – Προτάσεις3) Υποτροφίες I.K.Y.4) Θέματα Φωτορύπανσης5) Προοπτική σύνδεσης της χώρας μας με το E.S.O.6) Σχέδιο καταστατικού λειτουργίας ΕΑΕ7) <i>OPTICON</i> και <i>APISTAPXOS</i>8) Ιστοσελίδα της Ε.Α.Ε.9) Άλλα θέματα
----------------	--

Παρόντες	Σειραδάκης Ιωάννης (Πρόεδρος) Βεντούρα Ιωσήφ Κατσανέβας Σταύρος Καφάτος Μηνάς Λασκαρίδης Παύλος Πλειώνης Εμμανουήλ Τσίγκανος Κανάρης Χαρλαύτης Αιμίλιος
Απόντες	Δαγκλής Ιωάννης, Πράντζος Νίκος

Ο Πρόεδρος διαπιστώνει την ύπαρξη απαρτίας και κηρύσσει την έναρξη της συνεδρίασης στις 10:00 μμ.

Θέμα 1^ο: Έγκριση Πρακτικών

Εγκρίθηκαν και υπεγράφησαν τα πρακτικά της αριθ. 3/21-06-2004 συνεδρίασης.

Θέμα 2^ο: Ανακοινώσεις – Προτάσεις

Ο Πρόεδρος ανακοίνωσε ότι σύμφωνα με πληροφορίες που έλαβε με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, βρίσκεται σε εξέλιξη προσπάθεια δημιουργίας περιφερειακού αστρονομικού δικτύου από τα κράτη της Νοτιο-Ανατολικής Ευρώπης και της Ουκρανίας. Το δίκτυο αυτό θα ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Αστρονομική Εταιρεία (European Astronomical Society – E.A.S.). Της προσπάθειας ηγείται η Δρ. Magda Stavinschi, από τη Ρουμανία.

Το θέμα συζητήθηκε εκτενέστατα και εξετάστηκαν οι επιπτώσεις που θα έχει μια τέτοια κίνηση στην Ελληνική αστρονομία και στις σχέσεις της Ελληνικής

Αστρονομικής Εταιρείας (ΕΛ.ΑΣ.ΕΤ.) με την Ε.Α.Σ. Ο κ. Λασκαρίδης, που είναι Πρόεδρος της ΕΛ.ΑΣ.ΕΤ., ζήτησε να διευκρινιστεί εάν η συμμετοχή της χώρας μας σε ένα τέτοιο δίκτυο, το οποίο θα υπαχθεί στην Ε.Α.Σ., θα σημάνει την αλλαγή του καθεστώτος της σύνδεσής της ΕΛ.ΑΣ.ΕΤ., ως προσαρτημένο μέλος, στην Ε.Α.Σ.

Στο πλαίσιο των παραπάνω συζητήσεων, αποφασίσθηκε να διερευνηθεί η θέση της Ε.Α.Σ. στη δημιουργία του δικτύου και η θέση του Υπουργείου Εξωτερικών της χώρας μας.

Ο κ. Κατσανέβας ενημέρωσε την Επιτροπή για την προσπάθεια δημιουργίας ενός δικτύου ERA-Net για την αστρονομία, υποστηριζόμενου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, του οποίου σκοπός είναι ο συντονισμός των αστρονομικών ερευνητικών δραστηριοτήτων και χρηματοδοτήσεων στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδιαίτερος σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Ο κ. Καφάτος, έχοντας σχετική εμπειρία από τις Η.Π.Α., επιβεβαίωσε τη σημασία τέτοιων δικτύων και τόνισε το ρόλο που θα παίζει το δίκτυο ERA-Net στην ανάπτυξη της Αστρονομίας στη χώρα μας, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων. Αποφασίσθηκε να διερευνηθεί η δυνατότητα συμμετοχής της χώρας μας στο δίκτυο μέσα από το οποίο θα μπορούσε η Ελλάδα να βοηθήσει και τα άλλα Βαλκανικά κράτη μεταξύ άλλων

Θέμα 3^ο: Υποτροφίες Ι.Κ.Υ.

Το καθεστώς που διέπει τις υποτροφίες που προσφέρονται από το Κρατικό Ίδρυμα Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) εξετάσθηκε επί μακρῶ . Ο κ. Χαρλαύτης ενημέρωσε τα μέλη της Ε.Α.Ε. για την επίσκεψή του στο Ίδρυμα, στις 22 Σεπτεμβρίου 2004, και τη συζήτηση που είχε με την κ. Κουκουλομάτη.

Ο Πρόεδρος διάβασε σχέδιο επιστολής προς το Ι.Κ.Υ., το οποίο είχε συνταχθεί σε συνεργασία με τον κ. Χαρλαύτη. Έγιναν επισημάνσεις στο περιεχόμενό της από τα μέλη της Ε.Α.Ε. Μετά από αυτές τις επισημάνσεις η επιστολή θα σταλεί στο Ι.Κ.Υ. Μεταξύ άλλων στην επιστολή ζητείται η αύξηση των σχετικών προς την αστρονομία υποτροφιών, η κατανομή τους σε τέσσερα θεματικά πεδία, η ύπαρξη κοινής εξεταστέας ύλης για όλα τα θεματικά πεδία, η αύξηση του ποσού των υποτροφιών, η πραγματοποίηση εξετάσεων πριν τη λήψη του πτυχίου (ο βαθμός του οποίου να συνυπολογίζεται), η βαθμολόγηση να γίνεται εκ του μακρόθεν με μεθόδους που εξασφαλίζουν οι νέες τεχνολογίες και η κοινοτική πρακτική (πράγμα που θα επιφέρει σημαντική εξοικονόμηση πόρων στο Ίδρυμα), να προσφέρονται στους υποψηφίους τα έξοδα μετακίνησης, κ.α.

Ο κ. Βεντούρα πρότεινε τα μέλη της Ε.Α.Ε., που ταυτόχρονα είναι και μέλη Δ.Ε.Π. των Πανεπιστημίων Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Κρήτης, να φροντίσουν ώστε να υπάρξει ενιαία στάση από τα Τμήματα Φυσικής των τριών ανωτέρω Πανεπιστημίων (και κατά επέκταση και των λοιπών Πανεπιστημίων) ως προς τα θέματα που αφορούν το Ι.Κ.Υ.

Θέμα 4^ο: Θέματα Φωτορύπανσης

Το θέμα συζητήθηκε εκ νέου. Η σύνταξη της νομοθετικής ρύθμισης που είχε συζητηθεί κατά τη διάρκεια της προηγούμενης συνεδρίασης είναι λεπτό και δύσκολο έργο και απαιτεί τη συνδρομή της Επιτροπής Φωτισμού, με την οποία βρίσκεται σε επαφή ο κ. Χαρλαύτης. Η Επιτροπή Φωτισμού θα συνεδριάσει σύντομα. Μεταξύ των θεμάτων είναι και αυτό της φωτορύπανσης.

Συζητήθηκε επίσης η δημιουργία ιστοσελίδων με σχετικές πληροφορίες για τον κατάλληλο δημόσιο φωτισμό στη χώρα μας και η παραγωγή ενός σχετικού τριπτύχου.

Επισημάνθηκε ότι η συμμετοχή της Δρ. Μ. Μεταξά στο υπό συζήτηση θέμα θα μπορούσε να είναι μεγαλύτερη και αποφασίσθηκε να επιδιωχθεί η περαιτέρω δραστηριοποίησή της, δεδομένου ότι ήδη έχει επιτελέσει σημαντικό σχετικό έργο.

Θέμα 5^ο : Προοπτική σύνδεσης της χώρας μας με το E.S.O.

Συζητήθηκε, εκ νέου, η σχέση της Ελλάδας με τον διεθνή οργανισμό ESO καθώς και τα βήματα που απαιτούνται για να επιτευχθεί η ένταξη και της χώρας μας στο ESO μέσα στην επόμενη δεκαετία. Η κ. Τσίγκανος και ο κ. Καφάτος εξέφρασαν την ευχή, η προσέγγιση προς το ESO να γίνει με πολύ γρήγορους ρυθμούς. Αποφασίστηκε να συνταχθεί έγγραφο για τα διάφορα βήματα που απαιτούνται. Το έγγραφο θα κατατεθεί στη ΓΓΕΤ.

Η σύνταξη του παραπάνω εγγράφου απαιτεί (α) την καταγραφή των αστρονομικών δραστηριοτήτων στη χώρα μας και (β) την προώθηση των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την Παρατηρησιακή Αστρονομία.

Σχετικά με το (α) σκέλος, αποφασίστηκε να διερευνηθούν τα στοιχεία που παρέχονται από τη βάση δεδομένων ADS (Astronomical Data System) του Πανεπιστημίου του Harvard, Η.Π.Α. και να ζητηθούν από τα κυριότερα κέντρα αστρονομίας στη χώρα μας στοιχεία για τις δραστηριότητες τους κατά την τελευταία πενταετία.

Σχετικά με το (β) σκέλος, ο κ. Τσίγκανος πρότεινε να συνταχθεί σχετικό έγγραφο προς το Υπουργείο Παιδείας για τη δημιουργία νέων θέσεων με παρατηρησιακή κατεύθυνση. Η ανάγκη δημιουργίας των θέσεων αυτών συνδέεται με την εισδοχή της χώρας μας στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος και την έναρξη λειτουργίας του τηλεσκοπίου “Αρίσταρχος”. Ο κ. Χαρλαύτης πρότεινε να συμπεριληφθούν και θέσεις για κατασκευαστές αστρονομικών οργάνων. Οι κκ. Λασκαρίδης και Χαρλαύτης πρότειναν να συνταχθεί ψήφισμα ενίσχυσης της παρατηρησιακής αστροφυσικής και αστρονομικής τεχνολογίας προς έγκριση στο 7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Αστρονομίας στην Κεφαλονιά το 2005 ώστε στη συνέχεια να προωθηθεί στο Υπουργείο Παιδείας και στα κύρια εκπαιδευτικά τριτοβάθμια Ιδρύματα για υλοποίηση

Οι ανωτέρω ενέργειες συνδέονται άμεσα και με την επικείμενη πλήρη συμμετοχή της χώρας μας στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος (European Space Agency – E.S.A.) και την έναρξη λειτουργίας του τηλεσκοπίου 2.3 μέτρων στο Χελμό, το 2005.

Στο πλαίσιο του (β) σκέλους συζητήθηκε επίσης η πέμπτη θέση που καταλαμβάνουν οι αστρονομικές δημοσιεύσεις στη χώρα μας, όπως αναφέρεται στο άρθρο του καθηγητού Ιατρικής κ. Δημ. Τριχόπουλου στην εφημερίδα *Καθημερινή* (14/11/2004) και αποφασίστηκε να προωθηθεί η σχετική δημοσίευση στη ΓΓΕΤ, ζητώντας περαιτέρω υποστήριξη της αστρονομικής υποδομής της χώρας μας και των εν γένει αστρονομικών δραστηριοτήτων.

Τέλος, ετέθη το ζήτημα της αποκλειστικής ή όχι χρήσης της ελληνικής γλώσσας στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας, και συζητήθηκε πρόσφατη νομοθεσία (ΦΕΚ Α΄ 138/22.7.2004) επισημαίνοντας ότι στο προσεχές μέλλον (εντός της επομένης δεκαετίας) αναμένεται η εισροή σημαντικού αριθμού ξένων φοιτητών και υποτρόφων προερχόμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ασία.

Θέμα 6^ο : Σχέδιο καταστατικού λειτουργίας ΕΑΕ

Αποφασίστηκε να αποσταλούν δύο επιστολές προς τη ΓΓΕΤ (Διεύθυνση Εποπτείας Ερευνητικών Φορέων). Η πρώτη σχετικά με την απρόσκοπτη πληρωμή της εθνικής συνδρομής στο Editorial Board του περιοδικού *Astronomy and Astrophysics*. Η δεύτερη σχετικά με την αναβάθμιση του καταστατικού λειτουργίας της Ε.Α.Ε.

Θέμα 7^ο : OPTICON και Αρίσταρχος

Ο Πρόεδρος ενημέρωσε τα μέλη ότι 5000 € κατετέθησαν στον Ειδικό Λογαριασμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών για λογαριασμό της Ε.Α.Ε. από το Ευρωπαϊκό δίκτυο OPTICON. Με το ποσόν αυτό θα καλυφθούν οι ανάγκες μετακίνησης για τις συνεδριάσεις που σχετίζονται με το δίκτυο. Θα επιδιωχθεί η συνεισφορά *συνδυασμένης χρηματοδότησης* (matching funds) από τη ΓΓΕΤ, κατά τα ειωθότα.

Ο κ. Πλειώνης, ενημέρωσε τα μέλη σχετικά με την πρόοδο του τηλεσκοπίου *Αρίσταρχος*. Οι μηχανικοί της εταιρείας Zeiss, περάτωσαν τις εργασίες τους για το 2004 και αναχώρησαν για τη Γερμανία. Οι πρώτες ψηφιακές εικόνες γαλαξιών και πλανητικών νεφελωμάτων (first engineering light) έχουν δοθεί στη δημοσιότητα και πιστεύεται ότι θα ολοκληρωθούν οι δοκιμές λειτουργίας του τηλεσκοπίου το επόμενο καλοκαίρι.

Σημειώθηκε, επίσης, η έλλειψη μέχρι σήμερα αξιόπιστων μετρήσεων (κατά προτίμηση με τη μέθοδο DIMM) της διαταραχής της ατμόσφαιρας (seeing) της περιοχής που είναι εγκατεστημένο το τηλεσκόπιο. Η ομάδα του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης θα μπορούσε να συμβάλει με φοιτητές και ίδια όργανα στην συλλογή δεδομένων και στην αξιολόγησή τους. Έχει γίνει σχετική προσέγγιση προς το Διευθυντή του Ινστιτούτου Αστρονομίας και Αστροφυσικής.

Προτάθηκε δε να συζητηθεί σε βάθος η επιστημονική λειτουργία του ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ, ως ενός καινούριου ερευνητικού εργαλείου, σε μελλοντική συνεδρίαση.

Θέμα 8^ο : Ιστοσελίδα της Ε.Α.Ε.

Προτάθηκε η συγκέντρωση στοιχείων σχετικών με τη χρηματοδότηση αστρονομικών δραστηριοτήτων και ανακοινώσεων σχετικών με προκηρύξεις θέσεων σε ανώτατα εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα. Οι πληροφορίες αυτές θα αναρτούνται στην ιστοσελίδα της Ε.Α.Ε.

Θέμα 9^ο : Άλλα θέματα

Ο κ. Βεντούρα υπενθύμισε ότι η Ε.Α.Ε. θα πρέπει να φροντίσει για την αντικατάστασή του στην Επιτροπή Έκδοσης του περιοδικού Astronomy & Astrophysics, δεδομένου ότι σύντομα συνταξιοδοτείται. Τα μέλη τόνισαν τη συνέπεια και αποδοτικότητα με την οποία εκτελεί τα καθήκοντά του ο κ. Βεντούρα από το 1995. Το θέμα θα συζητηθεί σε μελλοντική συνεδρίαση.

Ο Πρόεδρος ευχαρίστησε τα μέλη της Επιτροπής για τη συμμετοχή τους στη συνεδρίαση και έλυσε τη συνεδρίαση στις 13:30.